

Lausunto

13.03.2026

Asia: VN/22156/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi eräiden kuntien yhteistyöstä merialueen suurten alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen jälkitorjunnan järjestämisessä sekä laiksi pelastuslain 111 a §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne hallituksen esitysluonnoksesta lausuntokoosteen laatimista varten

Merialueella tapahtuvat suuret alusöljy- ja aluskemikaalivahingot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle, elinkeinoille ja ihmisten terveydelle. Selkeä sääntely jälkitorjunnan järjestämisestä sekä vastuiden täsmentäminen parantavat viranomaisten varautumista ja toiminnan koordinoitua.

Lakimuutos selkeyttäisi erityisesti aluskemikaalivahinkojen jälkitorjuntaa koskevaa sääntelyä, joka ei nykyisin ole yhtä yksiselitteistä kuin alusöljyvahinkojen torjunta. Lisäksi yhteistyöalueiden muodostaminen ja velvoite laatia varautumissuunnitelmat tukevat ennakoitua ja voivat parantaa toimijoiden valmiutta suuriin merellisiin ympäristövahinkoihin. Samalla Lupa- ja valvontaviranomaisen vastuu yhteensovittaa jälkitorjuntatöitä, vahingon ulottuessa usean kunnan alueelle, mahdollistaa rakenteellisen toiminnan yhteensovittamisen laajempien onnettomuuksien osalta.

Kuntien tosiasiallinen mahdollisuus toteuttaa tätä vaativaa kokonaisuutta jo rahoituksen näkökulmasta tässä taloustilanteessa huolestuttaa. Riippumatta jälkitorjunnan toteuttajatahosta, tulee toimintaa kyetä osoittamaan riittävä rahoitus ja resurssit tukemaan tosiasiallista valmiutta.

Kommenttinne jälki-lain 1 §:stä ja sen perusteluista

Ei huomioita.

Kommenttinne jälki-lain 2 §:stä ja sen perusteluista

Ei huomioita.

Kommenttinne jälki-lain 3 §:stä ja sen perusteluista

Ehdotetut yhteistyöalueet vastaisivat pelastustoiminnan yhteistyöalueiden mukaista jaottelua. Suuren kokoluokan onnettomuuksien, erityisesti öljyntorjuntaan ja jälkivahinkojentorjuntaan liittyen, vaikutukset ovat usein valtakunnallisia. Näin ollen jälkitorjunnan yhteensovittaminen yli aluerajojen tulee huomioida jo uuden lain mukaisessa varautumissuunnittelussa. Yleisesti suurten kokoluokkien onnettomuuksien osalta aktivoidaan myös kansainväliset apumekanismit, joiden osalta tulee vastuuorganisaatioilla olla toimintaan riittävä osaaminen sekä prosessit kunnossa.

Kommenttinne jälki-lain 4 §:stä ja sen perusteluista

Ei huomioita.

Kommenttinne jälki-lain 5 §:stä ja sen perusteluista

Ei huomioita.

Kommenttinne pelastuslain 111 a §:n muutoksesta ja sen perusteluista

Pelastuslaista tulisi poistaa kokonaan öljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen järkitorjunnan pykälä. Asia tulisi olla kirjattuna ympäristöministeriön lainsäädännön alle kokonaisuudessaan, joka ohjaa, seuraa ja kehittää jälkitorjuntaa.

Kommenttinne varautumissuunnitelmien laatimiseen liittyvästä rahoituksesta

Ei huomioita.

Muut huomionne esityksestä

Lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja sovittaa yhteen jälkitorjuntatöitä, jos torjunta ulottuu usean kunnan alueelle. Ohjeiden valtakunnallinen yhteensovittaminen olisi muodostuvan uuden tehtävän johdosta luontevaa kuulua Lupa- ja valvontavirastolle yhteensovitetun lopputuloksen saavuttamiseksi.

Carlson Juhani
Kymenlaakson pelastuslaitos

Veneskari Teemu
Kymenlaakson hyvinvointialue / Kymenlaakson pelastuslaitos